

JANOVEC

*Janovec pozlatil svahy Zlobice
svými květy
a starým vrbám na úpatí
se rozjasnilo srdce.*

*Kdepak jsou ovce, které před léty
spásaly Zlobice trávu,
kde je jim dávno už konec,
hlas jejich zvonků zní
v šepotu včelích křídel
na květech starých jabloní
a z hřebenu hory lýkovec
vzpomínkou zavoní.*

*Navzdory času vidím Tě stále
mladou a svěží v náručí smrků
nad svatým Janem se smát.*

*Navzdory času a spolu s dětmi,
které's mi dala, a dětmi jejich dětí,
když přijdou k Tobě si hrát,*

*vidím Tě stále – vidí Tě stále –
– jak pilíř jistoty domova stát.*

Karel Stránský

Informace Zastupitelstva MČ Brno-Jehnice

Dne 5. 9. 2019 proběhlo 241. zasedání zastupitelstva

**Hřbitov, Hasičská zbrojnice,
Petice k vypsání architektonické
soutěže na „Společenské centrum
a Úřad MČ Jehnice“**

- Tyto body jsou popsány v samostatných statích.

Pozemky

Zastupitelstvo schvaluje uzavření pachtovní smlouvy na část pozemku p.č. 520/1 o výměře 1039 m² k.ú. Jehnice. Ve smlouvě bude změněn čl. VI. bod 2, který bude znít: Pachtýř je povinen se o svěřený pozemek starat s péčí řádného hospodáře.

Finance

Zastupitelstvo schvaluje:

- částku ve výši 5 000,- Kč jako příspěvek městské části Brno-Jehnice

Po mnoha letech deštivé Jehnické body 2019

na organizaci setkání Svazu měst a obcí v městě Brně.

- schvaluje částku 10 000,- Kč jako podporu sportovní akce Běh o pohár Jehnic – Běh 17. listopadu, která se bude konat dne 17. 11. 2019.

- schvaluje částku ve výši 3 000,- Kč jako podporu akce Poprvé do školy – poprvé do knihovny, kterou pořádá Knihovna Jiřího Mahena. Za tuto částku bude pořízena pro každé dítě knížka a malé pohoštění v rámci této akce.

Další jednání Zastupitelstva MČ Brno-Jehnice se koná 24. 10. 2019 v 18.30 hod. v prostorách ZŠ Blanenská 1, Jehnice. Kompletní zápisy z jednání naleznete ve vývěsce MČ a na stránkách <http://brno-jehnice.cz/zapisy>.

Hasičská zbrojnice v Jehnicích? Napřed opěrná stěna

Hasičská zbrojnice na parcele č. 394 k.ú. Jehnice měla kromě zabezpečení řádné činnosti JPO zřízené v Brně-Jehnicích též podepřít svah pod ulicí Lelekovická, který se dle statického posouzení ze dne 29. 4. 2019 posouvá. Je tím ohrožena stabilita vozovky na ulici Lelekovická

nad tímto svahem včetně inženýrských sítí, které se tam nacházejí.

Vzhledem k tomu, že výstavba hasičské zbrojnice v Jehnicích nebyla prozatím zařazena do plánu investic města Brna na nejbližší období, je nutno zřídit opěrnou stěnu, která zmíněnému posunu svahu zabrání a umožní též do budoucna stavbu hasičské zbrojnice.

Naše zastupitelstvo se rozhodlo v této havarijní situaci urychleně oslovit Ing. arch. Gustava Krivinku a Ing. Petra Lampartera vypracováním předběžné souhrnné cenové nabídky na realizaci této opěrné stěny. Předběžný odhad činí 2,5 mil. Kč (příloha č. 2).

V současné době je na ulici Lelekovická nad svahem omezen provoz, je zde umístěna dopravní značka omezující tonáž vozidel nad 3,5 t, což znamená, že nahoru na tuto ulici nemohou vyjíždět auta provádějící svoz odpadu. Toto však považujeme za řešení pouze dočasné. Zadáváme též urychlené zpracování stavebně konstrukčního řešení – jedноступňový projekt opěrné stěny. S tím souvisejí další práce jako IG průzkum, 2x vrtná sonda, pasportizace čtyř rodinných

MČ Brno-Jehnice hledá vitálního důchodce či maminku na mateřské dovolené, kteří by se starali o údržbu dětského hřiště na náměstí 3. května v Jehnicích. Odměna 1 500,- Kč měsíčně na dohodu o provedení práce. Bližší informace na ÚMČ Brno-Jehnice. Nabídky prosím mailem na info@brno-jehnice.cz nebo osobně na ÚMČ Brno-Jehnice.

domů stojících na ulici Lelekovická nad svahem, následná oprava porušené komunikace a rozvodů místního rozhlasu včetně nakloněného sloupu. Bude též provedena sonda prověřující, zda nedochází k poškozování inženýrských sítí. Po dokončení projektu bude vybrán zhotovitel stavby.

Václav Šicha, starosta

Společenské centrum a úřad MČ Brno-Jehnice – petice

Zastupitelstvo MČ Brno-Jehnice projednalo Petici občanů k vypsání architektonické soutěže na objekt Společenského centra a úřadu MČ Brno-Jehnice s požadavkem na variantní řešení se začleněním hasičské zbrojnice do tohoto objektu. Vůbec nerozumím záměrům petičního výboru, který text petice formuloval, a předpokládám, že i komentoval při sbírání podpisů od občanů. Obsah textu petice se vymezuje proti něčemu, co nikdo ze zastupitelstva nikdy neřekl. Nikdy se nenavrchovalo a neobjednalo zpracování dalších stupňů projektové dokumentace dle již zpracované studie k investičnímu záměru. Tato studie měla pouze prověřit, zda lze stavbu splňující zadané požadavky umístit na místo stávajícího obecního domu co do plochy, která je k dispozici, a objemu tak, aby nepřesahovalo stávající zástavbu v okolí. Je tak možno postavit pouze dvě nadzemní podlaží. Sloučit hasičku (technický objekt) s kulturním centrem (reprezentativní objekt) do jednoho objektu považují za nereálné. Vznikl by tak objekt s třemi nadzemními podlažími do centra obce nevhodný a ve svém vnitřním uspořádání velmi komplikovaný. K prověření plochy a prostoru na náměstí (zpracováním prověřovací studie) jsem oslovil Ing. arch. Gustava Křivinku, se kterým jsem dne 11. 5. 2018 projednal požadavky na prostory, které by toto kulturní centrum mělo obsahovat. Vycházeli jsme ze stávajících prostorů obecního domu. Dne 15. 5. 2018 zaslal architekt

nabídku na vypracování prověřovací studie společenského centra a úřadu MČ Jehnice. Tato nabídka byla projednána a odsouhlasena na 225. zasedání ZMČ Brno-Jehnice dne 23. 5. 2018. Dne 27. 5. 2018 byla podepsána smlouva s architektem na vypracování studie za částku 100 000,- Kč bez DPH. Dne 20. 6. 2018 na 226. ZMČ byla dodatečně projednána a schválena smlouva na studii. Ve dnech 10. 8. a 12. 9. 2018 byly provedeny s architektem konzultace za mé přítomnosti a za přítomnosti prvního místostarosty MUDr. Oty Rinchenbacha. Dne 26. 9. 2018 na ZMČ Brno-Jehnice byl projednán návrh studie za přítomnosti architekta, navrženy dílčí změny v dispozicích a byl jsem pověřen odsouhlasením zapracovaných změn do studie. Dne 4. 10. 2018 byla odsouhlasena architektovi konečná verze studie. Dne 12. 10. 2018 předal architekt konečnou verzi studie.

Většina zastupitelů neobhajovala nic jiného, než to, že k takovému prověření stačí jedna studie. S architektonickou soutěží na další zpracování projektové dokumentace neměl nikdo nikdy ze zastupitelů problém.

Václav Šicha, starosta

Co se děje na hřbitově

Jak jistě víte, byl dne 17. 4. 2019 zkolaudován rozšířený a revitalizovaný hřbitov v Jehnicích a dne 11. 5. 2019 byl slavnostně otevřen.

Dne 22. 7. 2019 byl investorem (MČ Brno-Jehnice) předán Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna včetně veškeré dokumentace související s přípravou a realizací stavby. Tím bylo ukončeno naše dlouholeté úsilí spočívající ve směně pozemků na rozšíření hřbitova, přípravě dokumentace, vyřízení veškerých povolení, zajištění finančních prostředků a výběr zhotovitele. Zajišťovali jsme též veškerou dozornou činnost dle příslušných předpisů a norem.

Za správu pohřebiště (od data předání 22. 7. 2019) a veškerou činnost, která se na tomto pohřebišti odehrává, odpovídá Správa hřbitovů města Brna. V současné době provádí Správa hřbitovů města Brna ve vlastní režii betonáž základových pasů pod pomníky tak, aby budoucí uživatelé hrobů stavěli pomníky v jedné řadě a na řádně provedené základy. Svoji další činnost Správa hřbitovů města Brna s námi nekonzultuje.

Václav Šicha, starosta

Řešení odvedle pro Jehnice?

Vážení sousedé, spoluobčané.

Byl jsem se podívat v městské části Komín na veřejném projednání k přípravě zadání architektonické soutěže o návrh na společensko-kulturní centrum. Setkání pořádala Kancelář architekta města Brna (KAM), na kterou se obrátila paní starostka z důvodu obav části místních občanů, aby nebyla historická budova zbořena nebo necitlivě rekonstruována. Zaujalo mě to z toho důvodu, že u nás v Jehnicích jsou obavy některých občanů obdobné a vyústily v sepsání dvou petic.

Pan architekt Sedláček se na setkání vyjádřil následovně: „Jestli jsou nějaké pochybnosti, jestli se má rekonstruovat nebo postavit něco nového, tak je architektonická soutěž to nejefektivnější, poskytne nejvíce názorů, dokáže to prozkoumat a poskytnout podklady k rozhodnutí.“ S tímto názorem souhlasím. Jehnice by si soutěž také zasloužily. Nový úřad, kulturní centrum a hasička by neměly být prosazovány silou, ale naopak konsensuálním rozhodnutím. Na posledním jednání našeho zastupitelstva byla projednána druhá petice jehnických občanů ohledně architektonické soutěže. Kromě pana starosty se všichni ostatní zastupitelé vyjádřili pro vypsání soutěže. Snad se i u nás bude brzy rozhodovat dle posledních trendů.

*Kamil Krinčev,
zastupitel – Klidné Jehnice*

Tašky na tříděný odpad

Na základě setkání starostů městských částí se zástupci společnosti SAKO v červnu 2019 jsme nakoupili sady tašek, a to v počtu, který nám umožnil letošní rozpočet. Proto každá městská část dostane poměrné množství z celkového počtu stanoveného dle odpovídajícího počtu obyvatel. Vaší městské části tedy můžeme poskytnout 70 sad.

Plastové tašky tří barev jsou určeny na třídění odpadu v domácnostech a následné vysypání vytríděného odpadu do barevných kontejnerů v ulicích nebo na sběrných střediscích odpadů. Tašky na třídění papíru, skla a plastu se dají navzájem spojit suchým zipem a jsou omyvatelné. Tašky jsou použitelné opakovaně a výborně uskladnitelné, tudíž i manipulace s nimi je velmi příjemná.

Sady budeme distribuovat na začátku října 2019 na jednotlivé úřady městských částí.

*Ing. Monika Fischerová,
referent obchodního oddělení SAKO Brno, a.s.*

V případě zájmu se obraťte telefonicky nebo e-mailem na úřad naší městské části.

Víte kam s použitými oleji nebo vysloužilými pneumatikami? V Brně je to jednoduché.

I v dnešní době se často stává, že lidé doma použitý jedlý olej vylévají do dřezu, záchodu nebo různých výlevků. Zdá se to jako nejjednodušší a nejrychlejší způsob, jak se přepáleného tuku zbavit. Takovéto zacházení s použitými oleji z domácností škodí životnímu prostředí, a navíc způsobuje i značné materiálové škody.

Oleje a tuky se totiž usazují v odpadním potrubí, které postupně zanáší, až ho zcela ucpou. Především v panelových domech se tak může velmi snadno stát, že místo do kanalizace kvůli ucpání potrubí začne odpadní voda vytékat v níže položených bytech. Náklady na opravu zanesené kanalizační přípojky se mohou vyšplhat na několik tisíc. V horším případě může neřízená likvidace olejů a tuků značně poškodit kanalizační infrastrukturu a problémy způsobují oleje i v čistírnách odpadních vod.

Předávání hodového práva

Nakládání s odpadními oleji upravuje novelizace vyhlášky k zákonu o odpadech z roku 2018, která od ledna 2020 stanoví obcím povinnost celoročního odděleného sběru jedlých olejů a tuků. „Pro tyto účely máme již dnes na všech brněnských sběrných střediscích rozmístěny černé plastové popelnice s nálepkou označující, že jde o nádoby určené k odkládání olejů z domácnosti. Lidé by je měli přinášet v uzavíratelných obalech, například PET lahvích, uzavřených kbelících nebo kanystrech. Naše společnost zajistí jejich předání k dalšímu zpracování v souladu s platnou legislativou,“ přiblížil předseda představenstva Filip Leder.

Pokud Brňané nechťejí nebo nemohou odevzdat láhev použitého oleje na sběrné středisko, mohou ji umístit v uzavřené PET lahvi i do běžné černé popelnice na směsný komunální odpad. Z toho se totiž v brněnském zařízení na energetické využívání odpadu SAKO vyrábí teplo a elektřina a zároveň se šetří primární zdroje, jako je ropa, zemní plyn nebo uhlí. V konečném důsledku se tak z odpadních olejů stává palivo stejně jako při jejich recyklaci jakoukoliv jinou technologií.

„V Brně jsme před většinou obcí České republiky o krok napřed tím, že směsný komunální odpad vznikající na našem území neukládáme na skládky, ale energeticky ho využíváme. To dokážeme i s použitými jedlými tuky a oleji, protože v našem zařízení je jejich energetické využití snadno dosažitelné při splnění přísných envi-

ronmentálních parametrů. Těší mě, že díky dlouhodobě funkčnímu a bezpečnému technologickému zařízení na energetické využívání odpadů mohou Brňané nakládat s odpady jednodušeji i za nižších celkových nákladů než v převážné většině obcí, které tyto podmínky nemají,“ doplnil Filip Leder. Dále občané Brna často řeší, kam se starými pneumatikami. Do popelnice nebo kontejnerů rozhodně nepatří. Občané je mohou zanechat přímo v pneuservis, kde je prováděna jejich výměna, nebo předat jejich výrobcům, prodejcům a distributorům, kteří mají v rámci zpětného odběru výrobků povinnost je zdarma převzít.

Brňané mohou pneumatiky předat i na některých sběrných střediscích, avšak nikoliv jako výrobek s ukončenou životností, ale jako odpad. Odevzdat je ale můžete jen na vybraných z nich. Z celkového počtu 37 středisek, které společnost SAKO obsluhuje, jich pneumatiky odebírá 14. Jejich seznam je snadno dohledatelný na webových stránkách www.sako.cz. Převzetí pneumatik jako odpadu je zpoplatněné 30 korunami za pneumatiku bez disku a 55 korunami za pneumatiku s diskem. Sběrná střediska odpadu odebírající staré pneumatiky: Ukrajinská, Košuličova, Dusíkova, Jana Svobody, Páteří, Zámecká, Plástky, J. Faimonové, Rysova, Oblá, Mikulčická, Sladovnická, Adamovská, Pod Kopcem.

*Martin Drozd, vedoucí oddělení komunikace
SAKO Brno, a.s.*

Ještě jednou o Italech v Jehnicích za první světové války

V loňském roce jsme Vás informovali o celkem neznámé kapitole jehnické historie, o pobytu italských obyvatel z jižního Tyrolska v naší obci za první světové války. Říkalo se jim uprchlíci, ale správnější označení by bylo spíše vyhnanci, protože svá obydlí museli opustit nuceně v květnu 1915, kdy Itálie vyhlásila svému dosavadnímu spojenci, rakousko-uherské monarchii, válku. Italská strana vznesla požadavek, aby tzv. říšští Italové, tedy italští příslušníci monarchie, kteří žili na jižních svazích Alp, byli přestěhováni z oblastí vojenských operací. Oblasti se říkalo německy Trentino – Südtirol (Tridentstko – Horní Adiže) a v rámci rakousko-uherské monarchie to byla nejjižnější část rakouské korunní země Tyrolsko.

Muže převedli k vojenské službě, samotná evakuace se týkala starců, žen a dětí. Civilní obyvatelstvo jižního Tyrolska se ocitlo ve frontovém území, když začínal italský útok. Proto k jejich vystěhování došlo velice rychle, během necelého týdne. Rodiny byly vyzvány, aby si vzaly to nejnnutnější a připravily se k odchodu. Provincie Trentino měla na začátku války asi 386 000 obyvatel. Z nich asi 60 000 odešlo sloužit do rakousko-uherské armády, část obyvatel přešla na italskou stranu. Asi třetina obyvatel jižních Tyrol, odhaduje se 114 000 Trentiňanů, byla vysídlena do Rakouska, Čech a na Moravu. Podařilo se nám najít v Archivu města Brna zajímavý dobový doklad, který zapsal řídicí učitel Vilém Filkuka. Tehdy působil v pětileté obecné škole chlapecké na dnešní Hapalově ulici číslo šest a podrobně psal školní kroniku, uloženou dnes ve fondu M 131. Dejme tedy slovo panu řídicímu učiteli a představme si alespoň v úryvcích školní rok 1916/1917 ve třetím roce válečného konfliktu. Školní rok byl zahájen 16. 9. 1916. Uvádíme výňatky školní kroniky, které válečnou dobu názorně zobrazují. Začátek školního roku:

„Stísněná mysl všude se jeví nejen ve sboru učitelském, jehož hmotné postavení mnohonásobným zdražováním a nedostatkem všech životních potřeb stalo se velmi povážlivým, ale i u školní mládeže. /.../ Dnes i tato školní mládež je zamlklá a na vyhublých a pobledlých tvářích mnohých dětí patrný jsou následky podvýživy.“

Zmiňuje se i o italských školáčkách: *„Italská třída měla: z obce Řečkovice hochů 11, děvčat 10 = 21 dětí, z Jehnic (Mokr. Hor.) hochů 6, děvčat 11 = 17 dětí. Dohromady hochů 17, děvčat 21 = 38 dětí.“*

Zde si připomeňme, že rakousko-uherské úřady zajistily vyučování dětí italských uprchlíků v určených místech. Speciální třídy se zřizovaly ve větších obcích, vyučovacím jazykem byla němčina, pouze náboženství vyučovali italští kněží z řad uprchlíků. Kněží poskytovali svým spoluobčanům duševní oporu při překonávání útrap, pomáhali při jednáních s úřady. Zpočátku se pro ně nepočítalo se zvláštní odměnou, úřady vycházely ze zásady, že tyto činnosti patří k samozřejmým. Později jim začali proplácet cestovné a výdaje za ubytování, protože kněz nepůsobil v jednom místě, ale měl přidělené větší území. V případě naší farnosti jsme díky školnímu kronikáři zjistili, že italští školáci měli svou vlastní učitelku, takže výuka probíhala v italštině, jak uvedeme dále. Školní rok končil bohoslužbou 14. 7. 1917; zde vybíráme úryvky, kterými řídicí učitel Filkuka shrnul uplynulý školní rok:

„Zdravotní stav žactva ohrožen byl namnoze nedostatečnou a špatnou výživou. Jevílo se to ve škole slabotou a ospalostí, pak častým onemocněním zvláště u dětí nižších ročníků. Bída vyžádala si i život jedné italské žákyně. Ačkoli v jednotlivých případech onemocnění bylo mnoho, epidemických nemocí v tomto roce přece nebylo. Výnosem c. k. zemské školní rady z 2. 6. 1917 (Vládní věstník z 15. 7. 1917, Částka XI) doporučila zemská školní rada učitelstvu propagandu pro náhražky kůže (dřevěné podešve) za osobního příkladu vůdců mládeže. První, kdož objevili se v dřevěné obuvi, byly dívky italských vystěhovalců. Vláda naše jim je opatřila; když pak hromadně

šly ze školy, způsobily klepáním podešví nemalý hlomoz, který velice připomínal velikonoční klapacky našich hochů. Také mnoho našich dětí nosí již dřevěnou obuvi; nejvíce jsou rozšířeny nízké opánky. I obecnstvo si již na tuto novotu ze starých časů zvyká a naše dámy místo gumových podpatků nosí zase staré národní podkůvky a nic se nehorší, když jim obuvník natluče do podešví plno velikých hřebíků. Válka učí lidstvo šetrnosti, brzo budeme i my učitelé chodit do školy v dřevácích.“ Zmínil i válečné zajatce, kteří nahrazovali při polních pracích naše muže, bojující na frontách: *„Válečných zajatců na polní práce bylo v obci od 1. 5. 1917 celkem 13 mužů, později jich přibývalo. Ve dne pracovali na poli a na noc přicházeli do školy, kdež v prázdné třídě do dvora měli kasárna. Moje zahrada, když počalo zrást ovoce, byla jimi četně navštěvována. Za to hlídali mi v noci veprě, aby mi jej nikdo neukradl. Krádeží bylo všude dosti.“*

Školní rok 1917/1918 začal 17. 9. 1917 bohoslužbami. Z důvodu nedostatku otopu bylo přerušováno vyučování, správce školy Vilém Filkuka se musel účastnit rekvizicí obilí, mlýnských výrobků a brambor; uvádí, že byl v Jehnicích od 1. do 9. 2. 1918. Připomeňme, že v Jehnicích byl za tuto účast velice neoblíben. On sám si na jiném místě školní kroniky postěžoval, že rakouské úřady takto, snad i záměrně, snižují vážnost českého učitele v očích obyvatel. Učitel František Vrána rekvíroval obilí, mlýnské výrobky, brambory v Řečkovících, Jehnicích a Ořešíně. A nyní Vám v doslovném znění přinášíme pasáž školní kroniky, která shrnuje pobyt italských školáků v naší farnosti:

„Dne 26. listopadu 1917 opustili zdejší obec a okolní osady vystěhovanci italské národnosti z jižních Tyrol, kteří od jara 1915 rakouskou vládou zde byli ubytováni. Obyvatelé zdejší přijali je vlídně a pohostinsky a všemožně je podporovali, vzdor tomu však zakusili italské vystěhovanci ještě dosti bída následkem nedostatku potravin. Ačkoli rádi vraceli se do milého domova svého, do vlasti, po níž toužili, přece se slzami v očích s námi se loučili. Hrozili se toho,

Pamětní deska, kolem které chodily v letech 1915 až 1917 italské děti do školy na tebejší Komenského ulici (dnes Hapalova 6).

co očekává je doma; vesnice spáleny, domy rozbořeny, všude zkáza a spusta (v orig. – Menš). Kterak se užíví? Nebudou trpěti a strádati znovu? Vždyť v jižním Tyrolsku dosud zuří válka a pokoje tu není.

Dítka italských vystěhovalců měly na zdejší škole svou třídu, v níž je vyučovala italská učitelka Ema Delayová. Děvčata byla skromná a způsobná, hoši však ohlásili svůj příchod do školy křikem a rámusem a rovněž tak s řevem daleko se rozléhajícím školu opouštěli. Přišli sem jako na výlet, změna se jim líbila, proto byli bujní a divocí. Horká krev jižní prozrazovala se u nich četnými rvačkami, při nichž šlo to i do krve a o zuby. Sám několikrát musel jsem v jejich třídě zaskočiti a pořádek zjednat. Bujarost ta brzy je opustila, když nouze a nedostatek potravin v rodinách jejich se uhostily. Byli pak docela pokojní a velice úslužní. Za krajíc chleba nebo jablko rádi posloužili a školníci dříví a uhlí donesli.

Ema Delayová byla učitelka velice snaživá a obětavá, ale i energická. Ve škole měla dobrou kázeň, neboť dovedla i nejstarší kluky na uzdě udržeti. Starala se nejen o dítka, ale i o všechny

své soukmenovce jako matka, a všude je zastupovala a za ně jednala. Měla proto jak u dítek, tak u rodičů velkou vážnost. Uměla dosti dobře německy, takže jsem se s ní mohl dosti dobře dorozuměti. Co se týče národnosti, byla jako Italové vůbec nepřítelkyní Slovanů a ačkoli zde pobostinství požívala, přece nesnažila se naučiti se češtině a nikdy ani slovo česky nepromluvila. Ačkoli německy ráda hovořila a znalostí němčiny ráda se pochlubila. Chování její ke sboru učitelskému bylo vládné a přátelské, ne však důvěrné. Za to malí „Taloši“ – jak jim naše děti říkaly – uměli brzo dokonale česky a s našimi dětmi se za krátko sprátelili. Hoši uměli nejdříve po česku nadávat, to pochytili od našich kluků nejsnáze. Naše děti litovaly jich pro krušný jejich osud a svízelný život a kde mohly, jim pomáhaly. Obecenstvo naše též vystěhovalcům italským vstříc vycházelo a ve všem je podporovalo; okusili nad to ještě dosti bídy. Z počátku dojížděly italské dítka do školy zdejší z Lelekovic a Cinzendorfu vlakem a docházely pěšky z Jehnic, Ořešina a Evanovic. Později byli vystěhovalci, kteří měli dítka ke škole, přesídleni do Rečkovice a Mokré Hory, aby měly do školy blíže a nemusely dojížděti vlakem. Italská třída měla v roce 1917/1918 na počátku školního roku 17 hochů, 21 děvčat, celkem 38 dítek. Jejich jména jsou uvedena ve školní matrice. Školy pro dítka italských přistěhovalců měly též své inspektory, kteří dozírali hlavně k tomu, aby pokročily dítka v jazyku německém. Rodiny italských vystěhovalců pocházely z osad v jižních Tyrolích: Gardolo, Cognola, Martignam, Formace. Nejvíce jich bylo z Gardola, kdež také počaly chodit do školy. O šatstvo a obuv pro vystěhovalce staraly se rakouské politické úřady a byli k tomu ustanoveni též zvláštní dohlížitelé. V hejtmanství brněnském železniční rada jakýsi, rozumí se, že Němec a žid. Navštívil též jednou naši školu a byv uveden též do kabinetu, prohlížel obrazy, neníliž mezi nimi Hus nebo Havlíček. Spatřiv Komenského, Karla IV., Bol. Jagellonského a mezi nimi císaře Františka Josefa, kývol jen spokojeně hlavou. Uznával asi, že je císař v dobré společnosti a neříkal nic.“

Pan řídicí učitel Vilém Filkuka si ještě jako správný „hospodář“ posteskli: „Výlohy za otápění, čištění a udržování učírny pro dítka italských vystěhovalců byly obci zdejší nabrzeny. Za rok 1915/1916 a 1916/1917 bylo místní školní radě zdejší vyplaceno celkem 475 K. Za rok 1917/1918 vyplaceno bylo pouze za čištění a otápění 115 K. Celkem obec obdržela 580 K. Výlohy za opravu učírny nebyly obci nabrzeny; tím byla obec poškozena, neboť jí bylo celkem zadrženo 250 K.“

Dovolíme si přidat k tomuto vylíčení některé poznámky. Zatím se nám nepodařilo zjistit, kam byli italští uprchlíci z naší farnosti přemístěni, protože do konce první světové války zbýval ještě rok. Domů se mohli vrátit až po skončení války. Největší část jich odešla z území nově vzniklé Československé republiky na počátku roku 1919, kdy byl 24. ledna 1919 vydán oficiální pokyn k povinnému odsunu do vlasti. Jejich původní domov už patřil do jiného státu, do Italského království. Vraceli se do míst, která byla zničena těžkými boji, nenašli mnohdy ani svůj dům. A protože historie miluje paradoxy, z jejich bývalých domovů se vraceli domů, také do jiného státu, naši vojáci, mezi nimi i italští legionáři. Ti pomáhali bránit zejména jižní hranici nově vzniklé Československé republiky na jižním Slovensku a jejich velitelé byli italští důstojníci.

Každý Ital, který přijede dodnes do naší republiky, považuje za svou „povinnost“ navštívit brněnský Špilberk. Zde totiž ve špilberském žaláři rakouská monarchie věznila v první polovině 19. století italské vlastence, karbonáře a příslušníky hnutí Mladá Itálie, kteří se snažili o vytvoření samostatného italského státu. Po první světové válce první italští návštěvníci s údivem zjišťovali, že obyvatelé českých zemí nebyli věznitelé jejich vlastenců, že i oni sami patřili do pověstného „žaláře národů“, rakouské monarchie. Z tohoto pohledu můžeme chápat i pro pana řídicího učitele Filkuku nepochopitelný odpor italské učitelky k učení se češtině. On sám pak zase nerozuměl její hrdosti na znalost německého jazyka ...

Miroslava Menšíková

S Lipkou nejen na houby

Podzim už klepe na vrátka, užijte si všechny jeho barvy s Lipkou. Chyťte za pačesy příležitost poznávat podzimní přírodu nejrůznějšími způsoby – na Rozmarýnku se ji pokusíme zachytit na fotky, na Lipové budeme tvořit z jejích darů, oslavíme ji na Jezírku a s Kamennou se do ní vydáme na houbovou exkurzi.

Pestrobarevné plody se dají využít k barvení látek bez použití chemie. V pátek 4. října si to můžete zkusit na pracovišti Lipová, kde si **obarvíme hedvábné šátky, šály i jiné doplňky**. Tentýž den proběhne na Lipové také pořádná příprava na chladné období – na **Vychytané zašivárně** přetvoříme zbytky látek na voňavé podložky pod hrníčky, pratelné pytlíčky na sypané čaje nebo třeba houbičku na nádobí. Vydejte se na rodinný výlet na Jezírko. V sobotu 12. října tam budou děti i dospělí oslavovat krásy okolní přírody na tradičních **Slavnostech podzimu**. Nebudou chybět hravé stanoviště pro děti, dobroty na ohni ani zajímavé informace pro rodiče. Taky rádi chodíte na houby, ale nejste si jisti, co za druhy máte v košíku? Vydejte se na **mykologickou exkurzi** s odborníky, naučí vás poznávat i méně známé druhy. Pracoviště Kamenná tuto exkurzi chystá na úterý 15. října.

Slavnosti podzimu

Zahálet nenecháme ani plyšového kamaráda Kukyho, který je průvodcem prarodičům s vnoučaty na pravidelných setkáních. Ve čtvrtek 24. října se všichni zapojíme do příběhu **Jak Kuky maloval podzimní krajinu**.

Zkušenější fotografy i úplně nováčky zveme v sobotu 19. října na první letošní **fotografický kurz Foton**. Podobu podzimu ve městě se pokusíme zachytit na Kraví hoře i v uličkách Starého Brna.

Více informací o plánovaných akcích a přihlášky na ně najdete na stránce <http://www.lipka.cz/kalendar-akci>.

Potkáme se v podzimní přírodě!

Amálka Čípková, Lipka

Poplatek za komunální odpad

SPLATNOSTÍ TO NEKONČÍ

Úředníci magistrátu města Brna, kteří spravují poplatek za komunální odpad pro celé Brno, tedy pro 400 tisíc poplatníků (město tedy spravuje osobní daňové účty srovnatelné co do počtu s počtem klientů menší banky), se občas setkají s názorem, který neodpovídá realitě, že totiž po uplynutí splatnosti 31. 5. „je na oddělení klid“. Splatností totiž správa poplatku nekončí, ale začíná, jen možná není tolik „vidět“.

Činnost oddělení během kalendářního roku je rozdělena rámcově do časových úseků, ve kterých probíhají na sebe navazující úkony. Nejviditelnějším obdobím pro veřejnost je březen až květen každého roku, a to z důvodu splatnosti, která je v Brně již od zavedení poplatku v roce 2002 k 31. 5. V období výběru se z většiny referentů oddělení stávají pokladníci a zajišťují chod sedmi pokladen v budově Magistrátu města Brna na Malinovského náměstí a ve výškové budově C na Šumavské. I když přes pokladnu projde téměř polovina výběru (tedy ke 100 mil. Kč každý rok), stále se zvedá procento úhrady bezhotovostní formou, kterou doporučuje i správce poplatku. Činnost oddělení v období po splatnosti červen–březen následujícího roku se dá (velmi stručně řečeno) rozdělit na dva základní okruhy – daňové řízení s poplatníky, kteří

nezaplatili řádně (tedy včas, ve správné výši, se správnými údaji a se splněním ohlašovací povinnosti), a řízení spočívající ve zpracování ohlašovacích povinností poplatníků.

Pro lepší představu uvádíme několik číselných zaokrouhlených údajů ze statistiky z roku 2018:

Zpracování ohlašovacích povinností poplatníků – 15 500 (zpracovávají se individuálně – mají vliv na výši poplatkové povinnosti, případně na řádné přiřazení platby – za nesplnění ohlašovací povinnosti může být udělena pokuta)

Výzvy – 62 000 (upozornění na nedoplatek/Přeplatek/ Doplnění spisu)

Vyměření – 25 500 (platební výměry, hromadné předpisné seznamy)

Vymáhací řízení – 36 000 (číselný údaj obsahuje výzvy k součinnosti třetích osob, prověření dlužníků, předexekuční upomínky, exekuční příkazy, insolvenční řízení, veřejná dražba, zástavní právo)

Různé – 8 000 (rozhodnutí o přeplatku, sdělení notářům v rámci dědického řízení, žádosti o prominutí, žádosti o informace)

Obdržené a zodpovězené email podání/dotazy – 4 500 (telefonátů a osobních jednání nepočítaje)

Víte, že...?

- Od roku 2002 vybrali zaměstnanci oddělení na poplatek 3,5 miliardy Kč (v průměru ročně 200 milionů Kč).
- Pokud jste poplatníkem místního poplatku v Brně, máte nárok na dotaci šalinkarty (více na www.brno.cz (občan-šalinkarta).
- Od roku 2013 je poplatníkem i vlastník bytu nebo rodinného domu, ve kterém není nikdo hlášen k pobytu.
- Od roku 2013 mají poplatkovou a ohlašovací povinnost i cizinci, kteří pobývají v Brně, včetně občanů Evropské unie (týká se i slovenských občanů).
- Platit můžete i přes platební bránu www.brno.cz.
- Možnosti registrace e-mailové adresy (na www.brno.cz/odpady), kam pravidelně zasíláme informace obecného charakteru o poplatku,

- splatnosti, změnách, sazbě atd. využilo již 16 tisíc osob.
- Ohlašovací povinnost pro účely osvobození musíte podávat každý rok, jinak vám nárok zaniká.
- Ke dni splatnosti uhradí řádně a včas 80 % poplatníků, rozpočet města je ale vždy naplněn dle plánovaného příjmu díky činnosti správce daně od června do prosince každého roku.
- Míra třídění ve městě má vliv na výši poplatku (při výpočtu sazby na aktuální rok se zohledňuje, kolik bylo vydáno na sběr a svoz netříděného odpadu).
- O tom, zda bude využita horní hranice sazby (pro letošní rok mohl být poplatek až 785 Kč) rozhodují zastupitelé města Brna.
- Všichni zaměstnanci oddělení mají složenou zkoušku odborné způsobilosti při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění.
- Jsme vám k dispozici na pracovišti Šumavská 35, budova C pro zodpovězení veškerých dotazů týkajících se místního poplatku za komunální odpad, případně na odpady@brno.cz.

Děkujeme všem, kteří platíte řádně a včas.

Oddělení správy poplatku za komunální odpad

Brno má už tři roky projekt na předcházení vzniku odpadu

Zachraňuje staré věci a vybralo se v něm přes půl milionu na sázení květin.

Už třetím rokem funguje na některých brněnských sběrných střediscích prodej starých funkčních věcí. Lidé v něm mohou odkládat nebo naopak za symbolickou částku pořídit nádobí, knihy, obrazy, hračky, sportovní potřeby, zkrátka vše, co se jednomu jeví jako nepotřebné a druhému ještě poslouží nebo mu udělá radost. Za symbolických 10 korun si tak můžete pořídit třeba hrníček jako vzpomínku na mládí nebo si levně vybavit začínající domácnost.

Vybrané peníze používají pracovníci Veřejné zeleně města Brna na výsadbu květin. Od roku 2016 tak Brňané

přispěli více než 515 tisíc korun, které pomohly vysázet 477 m² trvalkových záhonů, 608 m² květnatých luk a přes 55 tisíc cibulovin. Například květinové záhony na Poříčí, Rostislavově náměstí nebo Dobrovského tak vyrostly právě díky tomuto projektu. Počáteční inspiraci našel iniciátor tzv. re-use projektu Martin Vančec ve Vídni a Brno bylo prvním českým městem, kde se projekty vracení věcí zpět do života rozběhly. „Na sběrných střediscích končí mnoho věcí, které mají kulturní či řemeslnou hodnotu, jsou z kvalitních materiálů, skrývají v sobě nostalgii minulosti, příběhy domácností, ve kterých léta sloužily. Město Brno tyto kulturně ekologické aktivity podporuje. Nabízet občanům možnost zamyslet se nad koloběhem života, zastavit se a potěšit se výrobky, které jsme třeba měli, když jsme byli malí, nebo jsme po nich toužili, se nám jeví smysluplné,“ říká předseda představenstva společnosti SAKO Filip Leder.

Projekt je jedinečný v tom, že přispívá k ochraně životního prostředí a zároveň může pomoci brněnským rodinám vybavit domácnost, i když staršími věcmi. Kromě toho odložené věci stále častěji ze záliby používají lidé, kteří je pozměňují nebo úplně mění původní funkci předmětů a dávají jim nový význam.

„Projekt na předcházení vzniku odpadu ideálně doplňuje systém nakládání s odpady ve městě Brně. Ten je ojedinělý nejen tím, že brněnské odpady jsou u nás materiálově i energeticky využívány, ale také množstvím sběrných středisek, které zvyšuje dostupnost třídění pro každého občana. Středisek je u nás celkem 37 a projekt re-use funguje na 6 z nich,“ uzavřel Filip Leder.

Martin Drozd, vedoucí oddělení komunikace SAKO Brno, a.s.

Ústav prevence a léčby závislosti – nabídka služeb

Přístup k užívání návykových látek úzce souvisí s celkovým životním stylem. Potíže při zvládání každodenního života mohou vykrystalizovat jako důsledek nestřídmé konzumace návykových látek. Také v nich člověk mohl hledat úlevu,

povzbuzení, únik nebo zaplnění prázdných míst v nevyhovujících životních podmínkách. Při překonávání a předcházení závislosti nebo jejího znovuvzplanutí se proto nezaměřujeme pouze na problematický vztah k návykové látce a jeho zdravotní dopady. S našimi klienty a jejich blízkými vždy hledáme cestu, jak ze stávajících životních podmínek vystavět to nejlepší, co je v jejich momentálních možnostech a silách.

Někdy je třeba začít stavět od samotných základů – víme, kam se obrátit o střechu nad hlavou a jídlo pro dnešní den. Mohly se nakupit nevyřízené úřední, právní či finanční záležitosti – neplatné doklady, nesplněné závazky vůči rodině či institucím, střety se zákonem nebo společenskými normami, vymahatelné nároky a práva. Při hledání východiska z těchto situací jednáme s ohledem na klientovo bezpečí, v souladu s právním řádem a podporujeme taková řešení, která předchází vzniku dalších škod.

Po stabilizaci nutného existenčního minima přichází čas myslet na seberealizaci, uplatnění či rozvoj osobitých schopností, dovedností a zájmů. Pro někoho to může znamenat poohlédnutí po nové práci, rekvalifikaci či doplnění vzdělání; pro jiného obohacení volného času o aktivity přinášející do života více radosti a sdílení s druhými. Pokud to naši klienti potřebují, poskytujeme jim podporu při hledání dostupných možností ve všech těchto oblastech. Už samotná péče o uvedené potřeby může člověka uvolnit a otevřít k uspokojivějšímu soužití s druhými. Dlouhodobější spolupráce s našimi terapeuty může napomoci také k odstranění hlubších překážek při navazování a udržování dobrých vztahů s rodinou, partnery, přáteli i širším společenským okolím. Nadto nabízíme zprostředkování poradenských služeb pro klienty, kteří se necítí jisti ve své rodičovské roli a chtěli by se lépe naladit na potřeby svých dětí.

Nesoudíme, spíše se snažíme spolu s klientem porozumět, jakou funkci v té které oblasti jeho potřeb plní návyková látka a co do ní přináší abstinence. Konečné kroky a odpovědnost za vlastní rozhodnutí přitom ponecháváme v rukou klienta.

KONTAKTY

ÚPLZA Kluby – Terapeutické centrum
Křenová 67, Brno, 602 00
www.akluby.cz

Romana Dreslerová, pracovník
v sociálních službách
Tel.: 541 237 233,
romana.dreslerova@akluby.cz

Mgr. Klára Pitlachová, psychologka
Tel.: 548 211 860,
pitlachova.klara@gmail.com

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Služby jsou určeny lidem, kteří se vlastními silami potýkají s problematickým užíváním návykových látek včetně alkoholu, léků nebo sázení či hraní o peníze. Smyslem pomoci je dosáhnout a udržet abstinenci a zakusit její dlouhodobé pozitivní účinky, rozšířit rejstřík účinných způsobů zvládnutí těžkostí a zmírnit nepříznivé dopady nadměrného užívání návykových látek či gamblingu.

Prostřednictvím této služby nabízíme:

- adiktologické poradenství zaměřené na orientaci v souvislostech vzniku, průběhu a léčby závislosti
- psychosociální poradenství a terapii zaměřenou na motivaci ke změně, rozpoznání vnitřních i vnějších spouštěčů návykového chování a vytvoření mechanismů jejich zvládnutí, podporu v krizových situacích
- základní podporu při hledání bydlení, práce, rekvalifikace, řešení dluhů, pomoc při vyřizování sociálních dávek a komunikaci s úřady
- kontakty na spolupracující organizace v Brně a okolí

1. Ambulantní léčba závislosti

- pravidelné osobní konzultace (6–14 měsíců)
- jednorázové telefonické konzultace při akutních stavech

2. Poradenství pro příbuzné

- jednorázové telefonické nebo osobní konzultace (5–6 sezení)

NÁSLEDNÁ PÉČE

Služba je určena lidem, kteří prošli ústavní nebo ambulantní léčbou závislosti na návykových látkách včetně alkoholu, léků nebo gamblingu a dosáhli

již alespoň 3měsíční abstinence. Smyslem pomoci je udržet abstinenci a vypořádat se s obtížemi, které s sebou přináší návrat z chráněného léčebného režimu zpět do běžného života.

Prostřednictvím této služby nabízíme:

- psychosociální poradenství a terapii zaměřenou na rozpoznání spouštěčů návykového chování, vytvoření mechanismů jejich zvládnutí, osvojení nástrojů pro předcházení relapsu a práci na osobních tématech
- terapeutické skupiny zaměřené na vzájemnou podporu a získání nových sociálních zkušeností v bezpečném prostředí oceňujícím abstinenci jako kladnou hodnotu
- kontakty na spolupracující organizace v Brně a okolí

Ambulantní doléčovací centrum

- pravidelné osobní konzultace (6–14 měsíců)
- jednorázové telefonické konzultace při akutních stavech

Autocentrum K.E.I. radí...

Jak jezdit v husté mlze

Hustou a bílou mlhu, přes kterou lze jen obtížně vidět, zažíváme párkrát do roka. I to ale stačí k tomu, aby se Vám vlivem nepřízpusobené jízdy počasí stala dopravní nehoda. Jízdou v husté mlze přicházíte o mnoho informací, které jsou důležité pro bezpečnou jízdu. Soustředíte se především na cestu před sebou a to se odráží na době možnosti správně a včas reagovat na okolní vlivy. Poradíme Vám, jak se chovat v takovém počasí, abyste bezpečně a v pořádku dojeli do cíle.

Snižte rychlost a nepředjíždějte

Při špatné viditelnosti je vždy lepší jet pomaleji a předvídat, abyste případně byli připraveni včas zabrzdit. Pamatujte, že rychlost, která Vám dovolí bezpečně zastavit nebo se vyhnout překážce, se pohybuje v rozmezí 70 až 80 km/h. V případě opravdu velmi husté mlhy nepředjíždějte, a to zejména na obousměrné silnici.

Minimální dohled se rovná rychlosti

Je nepsané pravidlo, že na jakou vzdálenost dohlédnete za mlhy, takovou rychlostí byste měli jet. Např. při 50 km/h byste měli od vozidla jedoucím před Vámi udržovat odstup minimálně 50 metrů. Nikdy tuto vzdálenost, z bezpečnostních důvodů, nezkracujte.

Zkontrolujte světlomety

Důležité je být vidět. Pokud budete mít skla světlometů zašpiněná, nejen, že nic nevidíte, ale ani nebudete vidět vy.

Zapněte mlhová světla

Mlhová světla zapínejte vždy, když je viditelnost menší než 50 metrů. Pomoci Vám mohou sloupky vedoucí podél silnic a dálnic, které jsou od sebe vzdáleny právě 50 metrů.

Zapněte potkávací světla

V případě husté mlhy je lepší používat potkávací světlomety, na místo světlometů dálkových, které výhled zhoršují.

Umyjte čelní sklo

Důležité je také mít čisté čelní sklo. V mlze má řidič pocit, jako by jel se zamlženým sklem. K očištění skla Vám poslouží speciální utěrky či hadříky.

Nepoužívejte dálková světla

Ta totiž způsobují zrcadlový efekt, to znamená, že byste oslňovali sami sebe.

V případě poruchy odstavte vozidlo

Pokud to dovolují okolnosti, opusťte s vozidlem komunikaci. Výstražná světla ani trojúhelník nejsou zárukou toho, že řidič jedoucí za Vámi porouchaný vůz nepřehlédne. Pokud je vozidlo nepojízdné, oblečte si reflexní vestu, vozidlo opusťte a kontaktujte autorizovaný servis. Vždy nechte vozidlo osvětlené a pusťte výstražná světla, aby bylo ostatním řidičům jasné, že stojíte.

Příště Vám poradíme **Jak vybrat správné pneumatiky**